

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ถ้าหากจะกล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน เราต้องเข้าใจว่าผู้ใช้แรงงานมีอยู่หลากหลายสาขาอาชีพ ที่ในอดีตได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมทางการเมือง จนนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญหลายเหตุการณ์ และการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานไทยในอดีตนั้น อาจจะมาจากปัจจัยในหลายๆ ด้าน เช่น การถูกเอารัดเอาเปรียบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง จึงทำให้ผู้ใช้แรงงานที่คิดว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านต่างๆ คิดทำการหรือดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อทำการเรียกร้องสิ่งที่ต้องการ รวมทั้งคัดค้าน หรือสนับสนุน หรือกระทั่งทำการต่อต้านด้วยกำลังอาวุธ

การไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือความเสมอภาคของผู้ใช้แรงงานในอดีต ทำให้ต้องแสดงออกมาในรูปของการรวมตัวกันของแรงงานเพื่อทำการต่อต้านหรือคัดค้านหรือเรียกร้อง นายจ้างให้ทำตามข้อเรียกร้องของตนหรือของกลุ่ม เช่น ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ผู้ใช้แรงงานและชาวสวนยางจำนวนหนึ่งในอำเภอเบตง จังหวัดยะลาได้ร่วมกันจัดตั้งหน่วยศึกษามาร์กซิสต์ และจัดตั้ง “ชมรมอ่านหนังสือ” ในหมู่ผู้ใช้แรงงานชาวสวนยาง ดำเนินการนำการสไตร์คงานของผู้ใช้แรงงานในสวนยางของนายทุนชาวอังกฤษ จนฝ่ายนายทุนยอมรับเงื่อนไขขอเพิ่มค่าแรงและปรับปรุงสวัสดิการของผู้ใช้แรงงาน (คำรित เรืองสุธรรม 2544: 202)

การที่ผู้ใช้แรงงานจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากน้อยเพียงใดนั้นยังขึ้นอยู่กับระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของสังคมไทยด้วย ที่มีส่วนในการผลักดันให้ผู้ใช้แรงงานในภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้แรงงานในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม รัฐวิสาหกิจ ในภาครัฐ ตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามองค์ประกอบในด้านต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 โดยคณะราษฎร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่ระบอบการปกครองที่กษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่ในช่วง 78 ปีที่ผ่านมาพัฒนาการทางการเมืองไทยไม่มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ในทางเศรษฐกิจประเทศไทยดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในระยะแรกแบบ

ทุนนิยมโดยรัฐ โดยมีการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจจำนวนมาก และต่อมานับจาก พ.ศ.2501 ค่อยๆ เพิ่มบทบาทภาคเอกชนตามคำแนะนำของธนาคารโลกและโดยผ่านการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาจนถึงปัจจุบัน ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทยดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเสรี และยิ่งเน้นแนวทางนี้มากขึ้น (โชคชัย สุทธาเวศ 2549: 54)

การที่รัฐบาลได้เน้นและดำเนินนโยบายในด้านพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นแบบเสรีนิยมมากเพียงใด ช่องว่างทางสังคมย่อมถ่างออกจากกันมากขึ้นเท่านั้น เพราะระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรีนั้น ได้นำมาซึ่งการไหลบ่าของทุนข้ามชาติที่นำเข้ามาลงทุนในประเทศแล้วนำผลกำไรส่งกลับประเทศแม่ของบริษัทข้ามชาติเหล่านั้น มีผลประโยชน์เพียงน้อยนิดที่ตกแก่ผู้ใช้แรงงานผู้ใช้แรงงานของไทย เพราะนายทุนนั้นสามารถกำหนดค่าแรงงาน สวัสดิการ เวลาการทำงาน หรือค่าจ้างการทำงานล่วงเวลาให้กับผู้ใช้แรงงานหรือลูกจ้าง แม้จะเป็นไปตามกฎหมายแรงงานกำหนดหรือไม่ได้กระทำผิดกฎหมาย แต่หากมองถึงผลกำไรของบริษัทนายทุนที่ได้เปรียบเทียบกับค่าจ้างแรงงานที่ผู้ใช้แรงงานผู้ใช้แรงงานได้รับมักจะไม่มีความยุติธรรมต่อลูกจ้างแรงงานเหล่านั้นเท่าที่ควร

หากผู้ใช้แรงงานหรือผู้ใช้แรงงานมีการรวมกันยื่นข้อเรียกร้องในเรื่องการขอขึ้นค่าแรง การเพิ่มสวัสดิการให้กับแรงงานในด้านต่างๆ ต่อนายจ้างหรือเรียกร้องให้รัฐบาลเจรจากับสมาคมนายจ้างให้ช่วยเหลือผู้ใช้แรงงาน ผลที่ออกมามักไม่เป็นไปตามที่ผู้ใช้แรงงานเรียกร้องเท่าที่ควร นี่อาจเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานมีน้อยลง และนำมาสู่ความอ่อนแอของการเคลื่อนไหวของสหภาพแรงงานในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน และใช้เป็นช่องทางในการยื่นคำร้องหรือยื่นฟ้องต่อศาลแรงงานได้ กรณีเกิดข้อพิพาทแรงงานระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง แต่หากดูตามขั้นตอนของกฎหมายหรือพระราชบัญญัติต่างๆ แล้ว มักมีความซับซ้อนและยากต่อความเข้าใจของผู้ใช้แรงงานหรือผู้ใช้แรงงาน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้เสียเปรียบจากสาเหตุในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งเรื่องของการศึกษาที่มีอยู่ไม่มากนัก จึงทำให้มีความเสียเปรียบนายจ้างในกรณีที่มีข้อพิพาทกันเกิดขึ้น เช่น เรื่องการยื่นคำร้องการขอรับเงินทดแทน มีวิธีการดำเนินการหลายขั้นตอนและยุ่งยากคือ

1. เมื่อลูกจ้างประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย ให้นายจ้างแจ้งแก่สำนักงานประกันสังคมแห่งท้องที่ (มาตรา 48) ภายใน 15 วัน

หากไม่ปฏิบัติตามจะมีความผิดตามมาตรา 62 คือต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

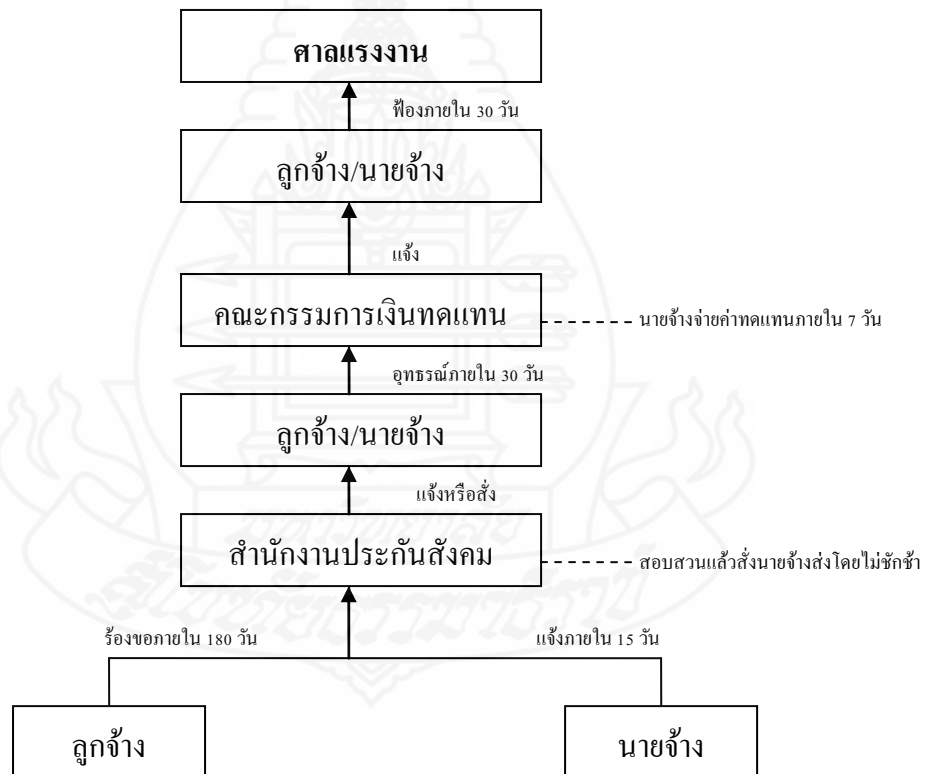
2. ให้ลูกจ้างยื่นคำร้องขอรับเงินทดแทนต่อสำนักงานแห่งท้องที่ภายใน 180 วัน นับแต่ประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย (มาตรา 49)

3. พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการสอบสวน และออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้าง (มาตรา 50)

4. การอุทธรณ์ เมื่อลูกจ้างหรือนายจ้างไม่พอใจคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนภายใน 30 วัน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วให้แจ้งคำวินิจฉัยแก่ผู้อุทธรณ์ทราบ

5. เมื่อนายจ้างและลูกจ้างยังไม่พอใจอีกให้นำคดีขึ้นสู่ศาลแรงงานภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย (สมคิด บางโม 2550: 206)

สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 การขอรับเงินทดแทน

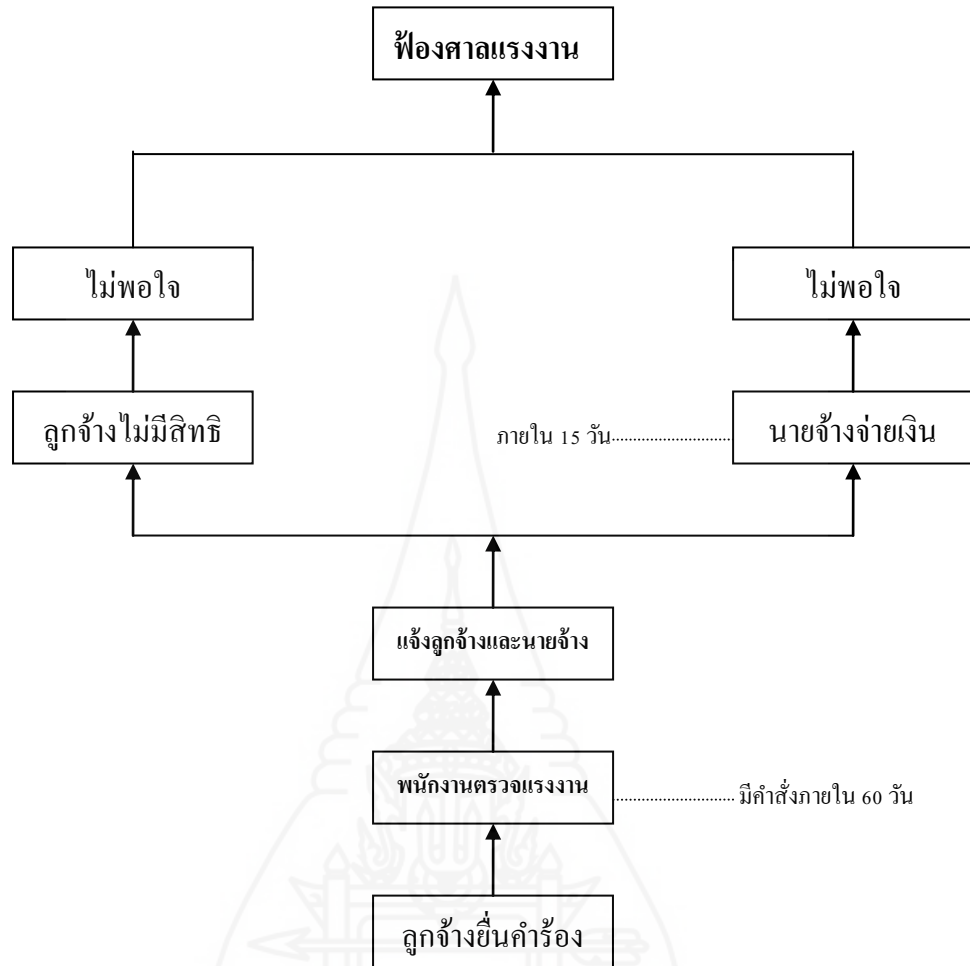
ที่มา : สมคิด บางโม (2550) แรงงานสัมพันธ์และรวมกฎหมายแรงงาน สำนักพิมพ์ยูเอนด์ไอ

จะสังเกตได้ว่าหากนายจ้างไม่จ่ายเงินทดแทนให้กับลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานในกรณีที่ยกมากล่าวข้างต้น ปัญหาการเรียกร้องขอเงินทดแทนก็จะตกอยู่กับลูกจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานที่ใช้แรงงานในประเทศไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวกับแรงงาน และขั้นตอนการดำเนินการเพื่อเรียกร้องสิทธิ ในเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายของผู้ใช้แรงงานดังกล่าว จึงทำให้เกิดช่องว่างในการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างที่ใช้แรงงาน

หรือกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ลูกจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานเพื่อให้นายจ้างปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ได้ การยื่นคำร้องกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 ตามมาตรา 123-125 กฎหมายกำหนดให้สามารถทำได้ ดังนี้

1. ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานในท้องที่
 2. กรณีลูกจ้างถึงแก่ความตาย ทายาทโดยชอบธรรมมีสิทธิยื่นคำร้องหรือขอ
ดำเนินการต่อกรณีที่ได้อื่นคำร้องไว้แล้ว
 3. พนักงานตรวจแรงงานต้องสอบสวนและมีคำสั่งภายใน 60 วัน (อาจขอขยายเวลาออกไปได้อีก 30 วัน)
 4. แจ้งให้ลูกจ้างหรือนายจ้างทราบ ถ้าลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินตามกฎหมาย นายจ้าง
ต้องจ่ายเงินให้ลูกจ้างภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง
 5. ถ้านายจ้างหรือลูกจ้างไม่พอใจคำสั่งพนักงานตรวจแรงงานก็มีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาล
แรงงาน (ฟ้องศาล) ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง ถ้าไม่นำคดีขึ้นสู่ศาลภายในกำหนดถือว่าคำสั่งดังกล่าวถึงที่สุดจะนำมาฟ้องร้องอีกไม่ได้
- ถ้านายจ้างเป็นฝ่ายนำคดีขึ้นสู่ศาล นายจ้างจะต้องวางเงินจำนวนที่ถึงกำหนดจ่ายตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานจึงจะมีสิทธิฟ้องคดีได้ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เป็นการฟ้องคดีเพื่อประวิงเวลาการจ่ายเงินตามกฎหมาย (สมคิด บางโม 2550: 184)

การยื่นคำร้องกรณีที่นายจ้างไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ ดังภาพที่ 1.2

ภาพที่ 1.2 แผนภาพแสดงการยื่นคำร้องของลูกจ้าง

ที่มา : สมคิด บางโม (2550) *แรงงานสัมพันธ์และรวมกฎหมายแรงงาน* สำนักพิมพ์ยูเอนด์ไอ

แม้ว่ากฎหมายจะให้ความคุ้มครองแก่แรงงานที่สามารถให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานแรงงานได้ ตามมาตรา 123-125 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 แต่ถ้าหากพนักงานแรงงานมีคำสั่งล่าช้าอาจไม่เกิดประโยชน์แก่แรงงานมากนัก คือกว่าจะจบขั้นตอนการฟ้องร้องได้ ต้องใช้เวลาถึงประมาณ 90 วัน ซึ่งเป็นเวลานานพอสมควรสำหรับแรงงานที่ต้องทำงานหาเช้ากินค่ำ ดังนั้นกฎหมายที่มีอยู่จึงยังเป็นปัญหาสำหรับแรงงานในปัจจุบัน

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ขบวนการแรงงาน หรือผู้ใช้แรงงานไม่สามารถรวมตัวกันเพื่อแสดงออกทางการเมือง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากนักในช่วงเวลาที่ผ่านมา จึงเป็นสาเหตุทำให้ขบวนการแรงงานหรือสหภาพแรงงานอ่อนแอลง และขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในอดีตโดยเฉพาะก่อนปี 2540 ขบวนการแรงงานถูกจัดตั้งเป็นองค์กรต่าง ๆ เช่น สหภาพแรงงาน สมาพันธ์แรงงาน องค์กรลูกจ้าง สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ สหพันธ์แรงงานแห่งประเทศไทย ฯลฯ ซึ่งองค์กรต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากต่อสู้เรียกร้องค่าแรง สิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน อันเป็นปัญหาพื้นฐานเฉพาะหน้าแล้ว ยังได้ทำหน้าที่อบรมกล่อมเกลากองการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ ขององค์กรและทางตรงระหว่างองค์กรต่าง ๆ กับลูกจ้าง พนักงาน ทำให้ขบวนการแรงงานมีความเข้มแข็งเป็นปึกแผ่น สามารถเรียกร้อง ต่อรอง และเป็นขบวนการผลักดันให้เกิดผลทางการเมืองต่าง ๆ ได้ในระดับหนึ่ง แต่ปัจจุบันผู้ใช้แรงงานได้ลดบทบาททางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองลง เหลือเพียงการเรียกร้องผลประโยชน์และมีความขัดแย้งโดยตรงกับกลุ่มทุน เช่น การต่อสู้เรียกร้องสวัสดิการ การประท้วงการปิดโรงงาน การเรียกร้องให้จ่ายเงินชดเชยจากการเลิกจ้าง เป็นต้น

ปัจจัยภายนอกที่มีผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานหรือแรงงานไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันถูกจำกัดบทบาทลง ปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุคือปัญหาการขยายตัวของระบบทุนนิยมโลกในระบอบทุนนิยม-เสรีนิยม ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและการเมือง ในทางการเมืองก่อให้เกิดกลุ่มการเมืองที่หลากหลาย และส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงาน ทำให้โอกาสที่ผู้ใช้แรงงานจะเข้ามามีบทบาท หรือมีส่วนร่วมในทางการเมืองเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย จึงเป็นไปได้น้อย ในส่วนของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของขบวนการแรงงานก็ขาดผู้ให้การอบรมกล่อมเกลากองการเมือง การแบ่งชนชั้นในสังคม โดยเฉพาะในประเทศที่เจริญและพัฒนาทางเศรษฐกิจ-อุตสาหกรรม มีแนวโน้มลดลง จากการไหลบ่าของกระแสโลกาภิวัตน์และการปรับตัวของระบอบทุนนิยม ซึ่งเกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้ใช้แรงงานไทย การต่อสู้ทางชนชั้นโดยเฉพาะระหว่างชนชั้นนายทุนกับชนชั้นผู้ใช้แรงงานลดลง ความขัดแย้งกลายเป็นเรื่องการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างนายทุนภายในชาติเดียวกัน หรือระหว่างนายทุนต่างชาติกับนายทุนชาติ และปัญหาเรื่องศาสนา เชื้อชาติเข้ามาแทนที่ปัญหาชนชั้น (โชคชัย สุทธาเวศ 2539: 8)

ดังนั้นปัญหาที่ทำให้ผู้ใช้แรงงานขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยลงในปัจจุบัน น่าจะเกิดมาจากปัจจัยในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือปัจจัยในด้านของกฎหมายที่เกี่ยวกับแรงงาน ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โครงสร้างของสหภาพแรงงาน ผู้นำสหภาพ สมาชิก และอุดมการณ์ของสหภาพแรงงาน ซึ่งปัจจัยในด้านต่างๆ เหล่านี้น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ใช้แรงงานมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยลงในปัจจุบัน

จากประเด็นปัญหาที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร เนื่องมาจากผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมผัสกับผู้ใช้งานในเขตอุตสาหกรรมนวนครทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผู้วิจัยได้พักอาศัยอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานีมากกว่า 25 ปี จึงมีความสะดวกในการดำเนินการวิจัย

หนึ่งในปัจจุบันเขตอุตสาหกรรมนวนครมีโรงงานของบริษัทต่างๆ อยู่ 197 บริษัท มีผู้ใช้งานที่ทำงานอยู่ในเขตอุตสาหกรรมนวนครประมาณ 95,356 คน แบ่งเป็นแรงงานชาย 30,987 คน และแรงงานหญิง 64,369 คน ถือเป็นเขตอุตสาหกรรมขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในประเทศไทยเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ และได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากแรงงานที่ทำงานในโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมนวนครที่มีอยู่ทั้งหมด 197 โรงงาน มีเงินลงทุนกว่า 93,600 ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2550 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี) และเป็นเขตอุตสาหกรรมแห่งแรกของไทย และภายในเขตอุตสาหกรรมนวนครนั้นผู้ใช้งานที่ทำงานอยู่ในโรงงานต่างๆ ภายในเขตอุตสาหกรรมนวนครได้มีการรวมตัวกันทำการเรียกร้องสิทธิอันพึงมีพึงได้ของกลุ่มผู้ใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องในเรื่องของสวัสดิการของแรงงาน การโยกย้ายหน้าที่ในการทำงานที่ไม่เป็นธรรม การไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง เงื่อนไขค่าจ้างและค่าล่วงเวลา วินัย/การลงโทษ การเลิกจ้าง ฯลฯ ดังตารางที่ 1.1 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 รายชื่อสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้ง การแก้ไข และผลการแก้ไขข้อขัดแย้ง
ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2550 ถึง 30 กันยายน พ.ศ.2552

ชื่อสถานประกอบการ	วันที่เกิดข้อขัดแย้ง	จำนวน	จำนวน	ประเด็นปัญหาที่ทำให้เกิดข้อขัดแย้ง	ผลการแก้ไข					มีการผล งาน/ ปิด งาน
		ลูกจ้างทั้งหมด (คน)	ลูกจ้างเกี่ยวข้อง (คน)		ตกลง กัน ได้	ถอน เรื่อง	นำ คดี สู่ ศาล	ยัง ไม่ ยุติ	อื่นๆ	
บริษัท กามาคัตสึ อินเทอร์เน็ตเอ็นชันทแนล จำกัด	23/07/2551	419	419	เงื่อนไขการจ้าง	/					
บริษัท เอ็นอีซี อินฟรอนเทียร์ ไทย จำกัด	05/06/2551	885	885	อื่นๆ	/					
บริษัท พุจิคุระ (ประเทศไทย)	30/04/2551	6,574	6,574	อื่นๆ	/					

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ชื่อสถาน ประกอบการ	วันที่เกิดข้อ ขัดแย้ง	จำนวน ลูกจ้าง ทั้งหมด (คน)	จำนวน ลูกจ้าง เกี่ยวข้อง (คน)	ประเด็น ปัญหาที่ ทำให้เกิด ข้อ ขัดแย้ง	ผลการแก้ไข					มีการ ผล งาน/ ปิด งาน
					ตก ลง กัน ได้	ถอน เรื่อง	นำ คดีสู่ ศาล	ยัง ไม่ ยุติ	อื่น ๆ	
จำกัด										
บริษัท เอฟ ซี ที	19/06/2551	74	74	อื่นๆ	/					
จำกัด										
บริษัท มิค เค็นซีโค เจียว (ไทยแลนด์)	12/03/2551	751	751	ค่าจ้าง	/					
จำกัด										
บริษัท มิซึกิ อิเลค ทรอนิกส์ (ประเทศ ไทย) จำกัด	16/05/2551	1,121	700	อื่นๆ	/					
บริษัท มิซึกิ อิเลค ทรอนิกส์ (ประเทศ ไทย) จำกัด	02/06/2551	1,121	1,121	เลิกจ้าง	/					
บริษัท อุซุ สยาม สตีล อินดัสทรีส์	11/02/2551	388	388	อื่นๆ	/					
จำกัด										
บริษัท โชดิก (ประเทศไทย) จำกัด	08/05/2551	1,282	1,282	การ โยกย้าย หน้าที่	/					
จำกัด										
บริษัท ฟุจิตสึ (ประเทศไทย)	20/06/2551	7,500	7,500	สวัสดิการ	/					
จำกัด										
บริษัท โอทีซี ได เฮ็น เอเชีย จำกัด	12/06/2551	365	365	อื่นๆ	/					
บริษัท บี.วี. ได มอนด์โพลิซซิ่ง เวอร์คส์ จำกัด	25/12/2550	318	169	ไม่ปฏิบัติ ตาม ข้อตกลง		/				
บริษัท บี.วี. ได	16/11/2550	170	170	อื่นๆ	/					

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ชื่อสถาน ประกอบการ	วันที่เกิดข้อ ขัดแย้ง	จำนวน ลูกจ้าง ทั้งหมด (คน)	จำนวน ลูกจ้าง เกี่ยวข้อง (คน)	ประเด็น ปัญหาที่ ทำให้เกิด ข้อขัดแย้ง	ผลการแก้ไข					มีการ ผล งาน/ ปิด งาน
					ตกลง เรื่อง กัน ได้	ถอน เรื่อง	นำคดี สู่ศาล	ยังไม่ ยุติ	อื่นๆ	
มอนต์โพลิชซิ่ง เวอร์คส์ จำกัด บริษัท บี.วิ. ใด	08/04/2551	170	170	อื่นๆ	/					
มอนต์โพลิชซิ่ง เวอร์คส์ จำกัด บริษัท ชัมโบ ซิน โด (ประเทศไทย) จำกัด	25/12/2550	394	394	วันและ เวลา ทำงาน	/					
บริษัท ชัมโบ ซิน โด (ประเทศไทย) จำกัด	27/04/2551	394	394	วันและ เวลา ทำงาน	/					
บริษัท เอ็มเอไอ พรีซิชั่น(ไทย แลนด์) จำกัด	01/10/2550	226	226	อื่นๆ	/					
บริษัท เอ็มเอไอ พรีซิชั่น(ไทย แลนด์) จำกัด	19/04/2551	226	226	อื่นๆ	/					
บริษัท คิตะมูระ เพ้นท์ติ้ง (ประเทศ ไทย) จำกัดจำกัด	15/11/2550	103	103	อื่นๆ	/					
บริษัท ไทย เลซิบ จำกัด	18/02/2551	129	99	อื่นๆ	/					
บริษัท ดี เอส เอ สยามวาลา (โรงงาน 1) จำกัด	19/09/2551	183	183	เงื่อนไข การจ้าง	/					
บริษัท อาร์พีเอส เทคโนโลยีส์ จำกัด	02/06/2551	196	196	อื่นๆ	/					

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ชื่อสถาน ประกอบการ	วันที่เกิดข้อ ขัดแย้ง	จำนวน ลูกจ้าง ทั้งหมด (คน)	จำนวน ลูกจ้าง เกี่ยวข้อง (คน)	ประเด็น ปัญหาที่ ทำให้เกิด ข้อขัดแย้ง	ผลการแก้ไข					มีการ ผล งาน/ ปิด งาน
					ตก ลง กัน ได้	ถอน เรื่อง	นำ คดี สู่ ศาล	ยัง ไม่ ยุติ	อื่น ๆ	
บริษัท โออิชิ เทรดดิ้ง จำกัด	14/07/2551	459	459	เงื่อนไข การจ้าง	/					
บริษัท เอ็ม เอ็ม ไอ พริชชั่น (ไทย แลนด์) จำกัด	16/04/2551	336	336	อื่นๆ	/					
บริษัท เอฟ ซี ที จำกัด	03/08/2552	187	33	วินัย/การ ลงโทษ, ไม่พอใจ การ จัดการ ฝ่าย บริหาร, เลิกจ้าง, ไม่ปฏิบัติ ตาม ข้อตกลง ไม่ปฏิบัติ ตาม ข้อตกลง			/			
บริษัท มิค เด็นซี โคเจียว (ไทย แลนด์) จำกัด	02/07/2552	1,816	915	วินัย/การ ลงโทษ, ไม่พอใจ การ จัดการ ฝ่าย บริหาร, เลิกจ้าง, ไม่ปฏิบัติ ตาม ข้อตกลง ไม่ปฏิบัติ ตาม ข้อตกลง			/			
บริษัท อุษา สยาม สติล อินดัสตริยส์ จำกัด	28/01/2552	485	485	เงื่อนไข การจ้าง, การ โยกย้าย หน้าที่	/					
บริษัท อุษา สยาม สติล อินดัสตริยส์	29/7/2552	0	0	วินัย/การ ลงโทษ	/					

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ชื่อสถาน ประกอบการ	วันที่เกิดข้อ ขัดแย้ง	จำนวน ลูกจ้าง ทั้งหมด (คน)	จำนวน ลูกจ้าง เกี่ยวข้อง (คน)	ประเด็น ปัญหาที่ ทำให้เกิด ข้อขัดแย้ง	ผลการแก้ไข					มีการ ผล งาน/ ปิด งาน
					ตกลง กันได้	ถอน เรื่อง	นำ คดีสู่ ศาล	ยัง ไม่ ยุติ	อื่น ๆ	
จำกัด										
บริษัท พุจิตสี (ประเทศไทย)	05/01/2552	6,798	6,798	อื่นๆ	/					
จำกัด										
บริษัท พุจิตสี (ประเทศไทย)	22/06/2552	6,798	0	อื่นๆ					/	
จำกัด										
บริษัท พุจิตสี (ประเทศไทย)	15/07/2552	6,798	1,660	เงื่อนไข การจ้าง/ อื่นๆ				/		
จำกัด										
บริษัท ไทยมิตชิ คอร์ปอเรชั่น	26/11/2551	123	123	อื่นๆ	/					
จำกัด										
บริษัท สุนทร เมทัลเคน จำกัด	21/09/2552	180	180	สวัสดิการ อื่นๆ	/					
จำกัด										
บริษัท โออิชิ เท รคดิ่ง จำกัด	17/07/2552	490	202	ไม่พอใจ การ จัดการ ฝ่าย บริหาร/ อื่นๆ	/					
จำกัด										
บริษัท คิตะมูระ เพ้นท์ติ้ง (ประเทศ ไทย) จำกัดจำกัด	15/11/2550	103	103	อื่นๆ					/	

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (<http://www.labour.go.th/th/>)

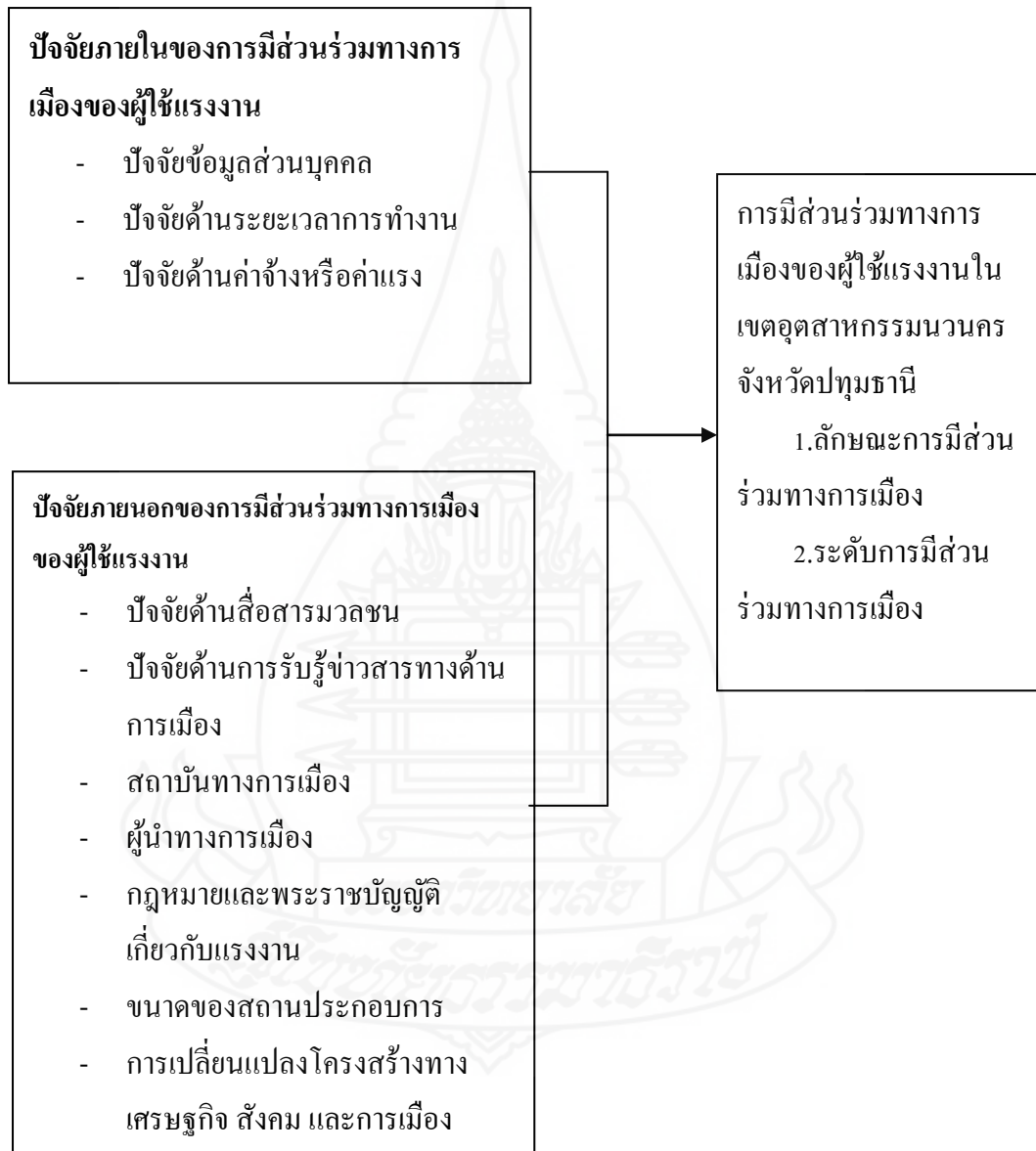
จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าหากการเรียกร้องของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนครไม่สามารถที่จะทำการตกลงกันได้ระหว่างนายจ้างและแรงงาน ปัญหาที่มีความขัดแย้งหรือเกิดข้อพิพาทจะได้รับการเรียกร้องให้หน่วยงานข้าราชการที่มีส่วนในการระงับข้อพิพาทดังกล่าวเข้ามาดำเนินการไกล่เกลี่ย ซึ่งหน่วยงานนั้นคือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน จังหวัดปทุมธานี สังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม และหากเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างแรงงานและนายจ้างได้ หรือการไกล่เกลี่ยนั้นไม่เป็นที่พอใจของแรงงาน แรงงานก็สามารถยื่นเรื่องข้อพิพาทแรงงานนั้นต่อศาลแรงงานต่อไป เพื่อให้ศาลแรงงานเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด ซึ่งจากตารางจะเห็นได้ว่าจากวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2550 ถึง 30 กันยายน พ.ศ.2552 เกิดข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งระหว่างผู้ใช้แรงงานและนายจ้างอยู่ 34 กรณี สามารถตกลงกันหรือยุติข้อพิพาทได้ 28 กรณี ยังไม่ยุติ 2 กรณี นำคดีขึ้นสู่ศาลแรงงาน 2 กรณี และอื่นๆ 2 กรณี และจากการสัมภาษณ์ นายนคร สุทธิประวัติ นายกสภาองค์การลูกจ้างเขตอุตสาหกรรมนวนคร ได้ให้ข้อมูลว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกรรมการในเขตอุตสาหกรรมนวนครนั้นส่วนใหญ่จะมีการรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องในเรื่องการขอสวัสดิการ ค่าจ้าง และการยื่นขอให้มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับแรงงาน โดยส่วนใหญ่จะมีการรวมตัวกันในวันที่ 1 พฤษภาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันแรงงานแห่งชาติ และการรวมตัวกันก็จะเป็นไปตามความสมัครใจของผู้ใช้แรงงานเอง ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนครนั้นได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองมาโดยตลอดและเป็นประจำทุกปีนับตั้งแต่มีการก่อตั้งเขตอุตสาหกรรมนวนครขึ้นมา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้คือผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนครซึ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศไทย และมีแรงงานที่ทำงานอยู่จำนวนมากนั้น จึงนำมาเป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้ ที่ผ่านมา ยังไม่เคยมีการทำวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนครมาก่อน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยภายในที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล ระยะเวลาทำงาน ค่าจ้างหรือค่าแรง และปัจจัยด้านสื่อสารมวลชน การรับรู้ข่าวสารด้านการเมือง กฎหมายและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับแรงงาน สถาบันทางการเมือง ผู้นำทางการเมือง ขนาดของสถานประกอบการ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน ทั้งในด้านลักษณะ และระดับของการเข้าไปมีส่วนร่วม

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี” ในครั้งนี้ ใช้เขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมแห่งแรกของประเทศไทย ปัจจุบันเขตอุตสาหกรรมนวนครมีโรงงานของบริษัทต่างๆ อยู่ 197 บริษัท มีผู้ใช้แรงงานที่ทำงานอยู่ในเขตอุตสาหกรรมนวนครประมาณ 95,356 คน แบ่งเป็นแรงงานชาย 30,987 คน และแรงงานหญิง 64,369 คน เป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ และได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมาจากแรงงานที่ทำงานในโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมนวนครที่มีอยู่ทั้งหมด 197 โรงงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2550 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี) โดยได้ทำการแบ่งกลุ่มโรงงานออกเป็น 4 กลุ่ม ตามขนาดของโรงงานที่วัดจากจำนวนแรงงานที่ทำงานอยู่ในโรงงานนั้นๆ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือโรงงานที่มีแรงงานต่ำกว่า 2,000 คน ซึ่งมีอยู่ 141 โรงงาน กลุ่มที่ 2 คือโรงงานที่มีแรงงานตั้งแต่ 2,000 คน ขึ้นไปแต่ไม่ถึง 5,000 คน มีอยู่ 41 โรงงาน กลุ่มที่ 3 คือ โรงงานที่มีแรงงานตั้งแต่ 5,000 คน ขึ้นไปแต่ไม่ถึง 10,000 คน มีอยู่ 9 โรงงาน และกลุ่มที่ 4 คือ โรงงานที่มีแรงงานตั้งแต่ 10,000 คน ขึ้นไปซึ่งมีอยู่ 6 โรงงาน โดยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มโรงงานมากลุ่มละ 1 โรงงาน โรงงานละ 100 คน คือ โรงงานเจวีซี เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 โรงงานคาวาซุมิลาบอราทอรี เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 โรงงานฟูกูระเอ็นจิเนียริ่ง เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 และ โรงงานโตชิบาประเทศไทย เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี” สามารถนิยามศัพท์ได้ ดังนี้

6.1 การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การดำเนินกิจกรรม การแสดงออก ด้วยการยื่นข้อเรียกร้อง ยื่นข้อเสนอ หรือ การรวมตัวกันเพื่อให้การสนับสนุนรัฐบาลในกรณีที่เห็นว่ารัฐบาลนั้นดำเนินนโยบายที่มีผลประโยชน์ในทางที่ดีต่อผู้ใช้แรงงาน หรือการคัดค้านรัฐบาลที่กลุ่มผู้ใช้แรงงานนั้นเห็นว่า การดำเนินการในบางเรื่องกระทำการขัดผลประโยชน์หรืออาจเป็นโทษหรือไม่มีผลไปในทางที่ดีกลับกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยแบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองและระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ ดังนี้

6.1.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานโดยรวมตัวกันในรูปแบบต่างๆ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ในด้านต่างๆ ของผู้ใช้แรงงาน ในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี ซึ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1) **การเข้าร่วมกลุ่มทางการเมือง** หมายถึง การที่ผู้ใช้แรงงานเข้าร่วมลงรายชื่อเพื่อคัดค้านหรือสนับสนุนการออกกฎหมายหรือพระราชบัญญัติเกี่ยวกับแรงงาน อันอาจเกิดผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงาน หรือการออกจากโรงงานไปร่วมชุมนุมทางการเมืองเพื่อยื่นเสนอข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลหรือนายจ้าง

2) **การพูดถกเถียงทางการเมือง** หมายถึง การพูดคุย ได้เถียง วิพากษ์วิจารณ์ในเหตุการณ์บ้านเมือง นักการเมือง พรรคการเมือง และนโยบายของพรรคการเมือง ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานทั้งทางตรงและทางอ้อม

3) **การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง** หมายถึง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่าน ๆ มา

6.1.2 ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน หมายถึง ความมากน้อยของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร เพื่อให้สามารถรับรู้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนครนั้นมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูงหรือต่ำมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนครออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในระดับน้อย หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานนานๆ ครั้ง หรือบางครั้งบางคราว หรือต้องมีผู้ชักชวนให้เข้ามีส่วนร่วมถึงจะเข้าร่วม

2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในระดับปานกลาง หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานตามที่มีโอกาสเอื้ออำนวย ก็มักจะเข้าร่วมทุกครั้งโดยไม่ต้องมีใครชักชวนให้เข้าร่วม

3) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในระดับมาก หมายถึง ผู้ใช้แรงงานที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ มีการเสนอแนะแนวทางการเรียกร้อง การชุมนุม การเสนอข้อเรียกร้องต่างๆ และมีการให้ความรู้ในเรื่องสิทธิของผู้ใช้แรงงานที่พึงมีพึงได้จากการรวมกลุ่มชุมนุมเรียกร้องในเรื่องต่างๆ แก่ผู้ใช้แรงงาน และเป็นผู้ที่ติดตามผลของการเรียกร้อง การชุมนุมอยู่อย่างสม่ำเสมอ

6.2 เขตอุตสาหกรรม หมายถึง บริเวณที่มีการประกิจการโรงงานอุตสาหกรรมขึ้น และมีการดำเนินการรับคนงาน แรงงาน หรือผู้ใช้แรงงาน ลูกจ้าง เข้ามาทำงานเป็นจำนวนมาก และเขตอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นมาต้องมีความพร้อมสำหรับนักลงทุนที่ต้องการเข้ามาลงทุนจัดตั้งโรงงานได้ทันที และเขตอุตสาหกรรมนั้นจะดำเนินการจัดตั้งและกำกับดูแลโดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) หรือ The Industrial Estate Authority of Thailand (IEAT) ซึ่งแบ่งพื้นที่เป็น 2 เขต คือ

6.2.1 เขตอุตสาหกรรมทั่วไป (General Industrial Zone: GIZ) เป็นพื้นที่สำหรับผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายภายในประเทศและ/หรือส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

6.2.2 เขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export Processing Zone: EPZ) เป็นพื้นที่สำหรับผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ และสามารถจำหน่ายในประเทศได้เป็นบางส่วน

6.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี สามารถแยกเป็นปัจจัยได้ 2 ปัจจัยกว้างๆ ดังนี้

6.3.1 ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่

1) ปัจจัยด้านข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ตำแหน่งงาน สถานะสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร

2) **ปัจจัยด้านระยะเวลาการทำงาน** หมายถึง เวลาที่ผู้ใช้แรงงานใช้ในการทำงานอยู่ในสถานประกอบการหรือโรงงาน ซึ่งเป็นเวลาที่ทำงานปกติและการทำงานล่วงเวลาของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งหากผู้ใช้แรงงานใช้เวลาჭูการทำงานมาก ก็จะทำให้มีผลต่อการเข้าไปมีส่วนทางการเมืองได้

3) **ปัจจัยในด้านค่าจ้าง** หมายถึง ค่าจ้างที่ผู้ใช้แรงงานได้รับจากการทำงานทั้งที่เป็นค่าจ้างรายวัน รายชั่วโมง รายเดือน หรือรายชิ้นงาน รวมถึงค่าล่วงเวลา ซึ่งอัตราค่าจ้างหรือค่าแรงมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน

6.3.2 ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน ได้แก่

1) **ปัจจัยด้านสื่อมวลชน** หมายถึง เครื่องมือที่ผู้ใช้แรงงานใช้ในการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ได้แก่หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ บันทึกวิดีโอ และอินเทอร์เน็ต

2) **ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร** หมายถึง การได้รับข่าวสารผ่านบุคคลากรที่มีความรู้ทางการเมือง เช่น ตัวแทนพรรคการเมือง นักการเมือง ผู้นำชุมชน ผู้นำผู้ใช้แรงงาน เพื่อนร่วมงาน และการจัดงานนิทรรศการต่าง ๆ ที่เป็นการจัดการให้การเรียนรู้ทางการเมืองกับผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี

3) **ปัจจัยด้านผู้นำทางการเมือง** หมายถึง นักการเมืองที่เข้าไปมีตำแหน่งหน้าที่ในการใช้อำนาจในการบริหารประเทศหรือการเป็นรัฐบาลนั้น สามารถที่จะแสดงความเป็นผู้นำให้เป็นที่ยอมรับต่อประชาชนและได้รับการยอมรับจากกลุ่มผู้ใช้แรงงานและประชาชนโดยรวมได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีผลต่อการให้การสนับสนุนหรือการคัดค้านการทำงานของรัฐบาลของกลุ่มผู้ใช้แรงงานด้วยเช่นกัน

4) **ปัจจัยด้านสถาบันทางการเมือง** หมายถึง รัฐธรรมนูญ สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร และสถาบันตุลาการ ที่ดำเนินการหรือดำเนินกิจกรรมไปตามบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากผู้ใช้งานหรือประชาชน เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ใช้งานเกิดความไว้วางใจ และพร้อมที่จะสนับสนุนสถาบันทางการเมืองนั้นๆ จนนำมาสู่การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในที่สุด

5) **ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ทำให้สังคมไทยมีการแบ่งชนชั้นกันมากขึ้นระหว่างคนจนกับคนรวย ระหว่างนายทุนหรือนายจ้างกับแรงงานลูกจ้าง จนนำมาซึ่งการเอารัดเอาเปรียบด้านแรงงาน ทำให้แรงงานหรือผู้ใช้แรงงานมีค่าแรงงานเพียงเพื่อยังชีพ จนไม่สามารถที่จะยกระดับฐานะทางสังคมของตนและ

ครอบครัวยังได้ จนนำมาสู่การเรียกร้องขอความเป็นธรรมในด้านต่างๆ ต่อนายจ้างหรือรัฐบาล ซึ่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานเพื่อรวมกลุ่มเรียกร้องเรียกขอความเป็นธรรมตามสิทธิที่พึงมีพึงได้ของผู้ใช้แรงงาน

6) **ปัจจัยด้านสถานประกอบการหรือโรงงาน** หมายถึง ขนาดของสถานประกอบการหรือโรงงานที่วัดจากจำนวนแรงงานที่ทำงานอยู่ในโรงงาน ที่มีส่วนสัมพันธ์กับการรวมกลุ่มของแรงงาน หรือขนาดของกลุ่มแรงงาน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการต่อรองผลประโยชน์ของแรงงานกับนายจ้างและรัฐบาล

7) **ปัจจัยด้านกฎหมายแรงงานและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับแรงงาน** หมายถึง การตรากฎหมายออกมาเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของแรงงานในการรวมกลุ่ม การยื่นขอเรียกร้อง การชุมนุม การหยุดงาน ฯลฯ และเพื่อสวัสดิภาพและสวัสดิการของแรงงานในการดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี

6.4 แรงงาน หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพเป็นผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี ใช้กำลังร่างกายและกำลังทางความคิดในการทำงาน และสามารถนิยามความหมายเกี่ยวกับแรงงานได้ ดังนี้

6.4.1 ความหมายอย่างแคบ หมายถึง กำลังกายและกำลังทางความคิดของมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยทางการผลิตชนิดหนึ่ง รวมทั้งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ

6.4.2 ความหมายอย่างกว้าง หมายถึง การใช้กำลังกายและกำลังความคิดของมนุษย์ในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจหมายถึงคนในวัยทำงาน (Labor Force) หรืออาจหมายถึง จำนวนวันหรือชั่วโมงทำงานที่คนทำงานได้ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงในทางเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้

6.5 ขบวนการแรงงาน หมายถึง สหภาพแรงงานที่มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายแรงงานหรือพระราชบัญญัติแรงงาน และมีการดำเนินกิจกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของแรงงานหรือสหภาพแรงงานในด้านต่าง เช่น เพื่อยื่นข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลหรือนายจ้าง หรือสหภาพนายจ้าง การยื่นขอเสนอให้รัฐออกกฎหมายคุ้มครองแรงงาน เป็นต้น

6.6 บทบาททางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน หมายถึง การที่ผู้ใช้แรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี ได้รวมตัวกันในรูปแบบกลุ่มผู้ใช้แรงงาน สหพันธ์แรงงานหรือสหภาพแรงงาน ในการยื่นข้อเรียกร้องในสิทธิและผลประโยชน์ในส่วนที่กรรมการควรมีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบายของรัฐ หรือการรวมตัวกันคัดค้านหรือสนับสนุนนโยบายหรือแผนพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ของรัฐบาล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้ใช้แรงงานและประชาชนโดยทั่วไป

6.7 กฎหมายแรงงาน หมายถึง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานหรือผู้ใช้แรงงานกับนายจ้างที่มีการตราขึ้นมาใช้บังคับให้ผู้ใช้แรงงานและนายจ้างต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง รวมถึงกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับสมาคม สหพันธ์ สหภาพต่างๆ ที่มีผลผูกพันต่อนายจ้างและลูกจ้าง ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ.2518 (แก้ไข 2544) พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ.2537 พระราชบัญญัติศาลแรงงานฯ พ.ศ.2522 และพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2542

6.8 ผู้ใช้แรงงาน หมายถึง บุคคลที่รับจ้างทำงานให้กับโรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร ทั้งที่เป็นลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว และเป็นแรงงานที่ถูกกฎหมาย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ น่าจะมีประโยชน์ต่อผู้ใช้แรงงานโดยทั่วไป สหภาพแรงงาน รัฐบาล สหภาพนายจ้าง และผู้ที่มีความสนใจที่จะทำการศึกษาในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน หรือเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องหรือเรื่องใกล้เคียงกันนี้ไม่มากนักน้อย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ได้แก่

7.1 ให้ทราบถึงปัจจัยภายในที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ปัจจัยด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ว่ามีส่วนต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทยหรือไม่อย่างไร

7.2 ให้ทราบถึงปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้ใช้แรงงานในเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ปัจจัยด้วยสื่อมวลชน การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง กฎหมายและพระราชบัญญัติเกี่ยวกับแรงงาน สถาบันทางการเมือง ผู้นำทางการเมือง ขนาดของสถานประกอบการ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองว่ามีส่วนต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทยหรือไม่อย่างไร